

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 12 fl. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista trg. Custoza 1

Godina IV.

U Puli, ponedjeljak 18. veljače 1918.

Broj 941.

RATNI IZVJESTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 17. (D. u.) Službeno se javlja: Nikakovi osobiti događaji. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 17. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja: Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: U Flandriji i Artois višestruka živahna vatrena borba. U manjim bojevima pješadije kod Geresya i južno od Marcoinga bi privedeno zarobljenika. — Bojna skupina njemačkog prijestolonasljednika i vojvode Albrechta: Kod Tahure i Riponta na istočnoj obali Moze i u Sundgau djelotvorno pojačana bojna djelatnost. — Naši su ljetači zadnje noći obasuli bombama London, Dover, Dunkirhen i neprijateljske bojne sile na francuskoj sjevernoj obali. — Istočno bojište (Velikorуска fronta): Primirje ističe dne 18. veljače 1918. u 12 sati o podne. Inače ništa nova. — Ludendorff.

Položaj rade u Ukrajini uzdeman.

Berlin, 14. Položaj se je rado, kako javljaju berlinski listovi, uslijed nedavnih uspjeha boljševika, koji da su, kako izgleda, zagospodovali Odesom, pogoršali. Izvanjski da je znak za to preloženje rade u Žitomir. Ma kako neprijatno to izgleda, ipak ne gubi utanačenje mira s Ukrajinom ništa na svojoj važnosti; ovo je utanačenje, kako veće listovi, ipak bolje nego prikriveno ratno stanje.

Slom između Berlina i Petrograda.

Berlin, 16. (D. u.) U nekom službenom saopćenju konstatuje carska vlada, da je petrogradska vlada svojim držanjem zaista otkazala primirje. Ima se smatrati, da se taj odkaz dogodio 10. veljače. Njemačka vlada mora prema tome zadržati slobodne ruke u svakom smjeru nakon izmaka ugovorenog sedmodnevnog roka.

Beč, 16. Polu službena bečka „Wiener Allgemeine Zeitung“ javlja iz Budimpešte: Uslijed zadnjih se događaja mora očekivati za sutra obnovu ratnog stanja između Njemačke i Rusije. Boljševici su u Livonskoj i Estonskoj pokrali njemačko pučanstvo. Osim toga je zamolila Finska Njemačku za pomoć. To je ponukalo Njemačku, da šalje vojničku ekspediciju, koja će braniti interese njemačkog pučanstva.

Berlin, 16. Wolffov ured javlja: U svojoj je poznatoj izvaji gospodila Trocki najvješito svršetak ratnog stanja za Rusiju i demobilizaciju ruske vojske; istodobno je otklonio potpisivanje mirovnog ugovora. Dalje se je nećkao, učestvovali kod plenarne sjednice, predložene od naredničkih vlasti, u kojoj bi ove bile snopile svoje odluke. Time je prekinuo mirovni pregovaranje. Sa jednostranom izvjavom Rusi nije naravski odstranjen ratno stanje te nije nadomješteno sa mirovnim stanjem; nasuprot je tim bilo onemogućeno sklopanje mira. Primirje je utanačeno baš u svrhu, da se postigne mir. Sa mirom se je boljševička vlada odrekla također primirja, te se to ima smatrati kao odkaz primirja. Carska vlada konstatuje prema tome, da je ruska vlada u latini otkazala primirje svojim postupkom. Otkaz se ima smatrati usljedjenim na dan 10. veljače. Njemačka si vlada mora pridržati po svomku sedmodnevnog roka za odkaz, predviđenom u ugovoru, slobodnu ruku u svakom pogledu.

* Grof Czernin imenovan generalmajorom. „Wiener Zeitung“ i budimpeštanski službeni list objavljuju previšnje ručno pismo, u kojemu car izražuje želju, da još jače nego do sada učvrsti odnošaj među vojnom snagom i grofom Czerninom, koji je, oslanjajući se na vrline vojske, položio prvi kamen za sveopći mir, te ga u ponovno priznanje njegovih velikih zasluga imenuje generalmajorom izvan službe.

* Ruska demobilizacija opozvana? „Berliner Tageblatt“ saopćuju sa odlučujuće strane o stanju, koje je sada nastalo prema Rusiji, da je zapovjed za demobilizaciju ruske vojske opozvana istoga dana, kad je objelodanjena, samo nekoliko sati kasnije. Iz Berlina javljaju: Ruski vrhovni zapovjed. zapadne i jugozapadne fronte Mjasnikov dao je proglasiti radiotelegrafskim putem 11. veljače sljedeću zapovjed: 1. Demobilizacija vojske brzo će se obaviti, a pri tom valja paziti na mir i red. Današnje stanje naših željeznica zahtijeva da postupamo s njima štedljivo. 2. Za provedbu demobilizacije imaju se kod četnih dijelova sastaviti posebne organizacije sa odborima i sovjetima na čelu. Trebat će u najvećoj mjeri upotrijebiti plaćene sile, na što sam već u prijašnjim zapovjedima upozorio. 3. Paralelno sa demobilizacijom mora koracati organizacija crvene vojske. Više agitacije, više praktičnoga rada u tom smjeru! 4. Odbori, vijeća i upravni organi četnih dijelova moraju do zadnjega časa ostati na svom mjestu. Drugovi! Ispuniv ove uvjete omogućit ćemo konačnu likvidaciju posljedica ovoga rata, te prelaz k zdravoj formi zaštite naroda, zemlje i republike od njenih neprijatelja. Tomu bi se međutim moglo posve pravo reći, mobilizacija.

* „Po czechu!“ Krakovski „Kuryer codzienny“ piše u uvodnom članku, da se poljski narod mora ugledati u Čehe, i nastupiti u boj „po češki“, i to boj proti svim neprijateljima, glavno proti Beču. Došao je veliki, historički momenat, piše list, kad se poljska politika mora otputiti novim putem za organizaciju jedinstvene, zajedničke fronte.

* Grof Khuen Hedervary „slavne uspomene“ ban hrvatski i kasniji ugarski ministar-predsjednik, umro je, kako javlja službena brzojavka od 16. o. mj. iz Budimpešte, istog dana u 3 i pol sata ujutro od srčane kapi.

* Bolo-paša bit će ustrijeljen, kako javlja „Tagesspost“ iz Ženeve, u utvrdama Vincennes.

* Podmornički rat. Iz Londona se službeno javlja, da je neprijateljska podmornica otvorila dne 12. t. mj. u jutro vatru na Dover, kod česa je i dijete usmrćeno, a ranjena su 3 muškarca, i žena i 3 djece. Nekoje su kuće oštećene. K ovoj vijesti opaža Wolffov ured: Na nadležnom mjestu nije o tome ništa poznato.

* Turski službeni izvještaj od 16. t. mj.: Nikakovi osobiti događaji.

* Bugarski službeni izvještaj od 16. t. mj. Generalni stožer javlja: Istočno od Ohridskog jezera protjerano bja francusko izvidničko odjeljenje. U predjelu Bitolja i u blizini istočne Crne živahna topovska vatra. Zapadno od Vardara provedosmo više uspjeha napadnja vatrom.

* Željeznička nesreća. Iz Madrida javljaju dne 16. t. mj., da se je kod Barcelone sruzio brzovlak sa tovarnim vlakom. Usmrćeno je 12 osoba, mnogo je njih ranjeno.

IZ FINSKE.

Berlin, 16. (D. u.) Opunomoćeni zastupnici estonskih malih posjednika okruga Dorpat, Fallu i Pernau te zastupnici udruženja u Dorpatu prispješe u Oduško te u ime svih estonskih malih posjednika sjeverno od Livonske zamolše njemačku vladu za pomoć proti strahovladi maksimalista, te da njemačka vojska odmah zaposjedne zemlju. Tako su i Nijemci u Hapsali te Nijemcima prilazni Estonci otposlali jučer odaslanike na njemačko vojno vodstvo sa molbom, neka ovo čim prije zaposjedne zemlju.

Njemačka obnavlja ratno stanje sa Rusijom.

Kad su se zastupnici četvornog saveza sastali u Brestu Litovskom, blo je vascijeli svijet osvjeđočen — ne samo boljševici — da će se postići mir bez aneksija i bez kontribucija i da će između vlasti četvornog saveza i Rusije biti uspostavljene stare granice. Samo pitanje samoopredjeljenja neruskih naroda činilo se spornim pitanjem. U Brestu Litovskom se je međutim iskazalo, da postoji bitna razlika između austro-ugarskog i njemačkog shvaćanja načela bez aneksija i bez kontribucija. Dok je naime grof Czernin činom dokazao, što je riječima ustvrdilo, da Austrija ne teži za nikakvim ruskim teritorijem te je otpustio Ukrajinu sve ukrajinske zemlje, to su se zastupnici Njemačke usprotivili samoodredjenju naroda u samim pokrajinama, zaposjednutim od njihovih četa. Danas nema ozbiljnog čovjeka na svijetu, koji bi vjerovao u bajku, da bi se Kuronska, Letška, Litavska i Poljska htjele priključiti njemačkoj državi. Da su Nijemci zaista iskreno željeli provodjenje načela samoopredjeljenja naroda u zaposjednutom području, morali bi u najgorem slučaju imati danas na istoku polag Ukrajine još tri neodvisne države: Letsku, Poljsku i Litavsku; kako je naime Austrija priznala Ukrajinu neodvisnost a prepustila joj zaposjednuta ukrajinska područja, bila je također Njemačka moralno obvezana, da ustanovi po demokratskim načelima volju naroda u pokrajinama zaposjednutim od njezinih vojski. Do toga nije došlo.

Da li je ova činjenica utvrdila ugled njemačke države u kulturnom svijetu i da li je dokazala iskrenost njezinih mirovnih nastojanja, o tome može da sudi ispravno svako dijete. Ali došlo je još nešto. Poznato je, da su diplomatski odnošaji između Austrije i Udruženih država bili dugo vremena — kroz mjesec i mjesec prekinuti — a da nije postojalo ovo stanje između obiju država. Bilo je to dakle ratno stanje ne samo teoretski moguće, nego i praktički prokušano. Kad je Trocki najvješito svršetak ratnog stanja i saopćio demobilizaciju vojske, kazao je dr. v. Kühnmann u Brestu Litovskom da se stanje, koje je time stvoreno, ne daje zapravo zamisliti, jer je to nemoguće stanje; a tada je doznao svijet, da Njemačka ide samo za tim, da prisili Rusiju, neka prepusti udes naroda u zaposjednutim područjima jedino volji njemačke vlade i da isključi svako pravo Rusa, da kaže svoje mnijenje o budućnosti pokrajina bivšeg ruskog carstva. Pošto boljševička vlada nije mogla da moralno kapitulira i pošto se nije osjećala idejno pobjeđjenom, kapitulirala je time, što se je odrekla

svakog uplitanja u pokrajinama, zaposjednutim po Nijemcima, pomoću oružane sile, te najvjestila demobilizaciju. Time je dokazala, da ne želi nastaviti klanja na istoku. Ali unatoč time, obnovit će se ratno stanje na istoku, doći će ponovno do krvoprolića. Njemačka je vlada shvatila ukinuće ratnog stanja kao novi navještaj rata. Volju Petrograda, da se dokine ratovanje na istoku, smatralo se u Berlinu izazovom, provokacijom, a današnjim danom započet će na velikoruskoj fronti nove vojničke operacije. Mi držimo, da je njemačka diplomacija mnogo koristila Lloyd Georgeu i Wilsonu i da je njezin rad voda u mlin ratnim huskačima na zapadu. Danas kad da su za antantu suvišni agitatori za nastavak rata i za potpirivanje mržnje proti Njemačkoj. Sudbonosan je taj korak Njemačke učinio u tom smislu više negoli svi govori sadašnjih i bivših državnika sporazuma. Kao iskreni prijatelji čim skorašnjeg mira žalimo taj korak našeg sjevernog saveznika. Ali ipak je utjeha za nas, da ne sudjelujemo u tom novom krvavom kolu, koje počinje na istoku. Ali dužnost je naše vlade, da otkloni ne samo vojničku, nego i moralnu suodgovornost za sve posljedice, koje bi mogle slijediti iz te u najboljem slučaju nepromišljene odluke. Grof Czernin je nekad izjavio, da se naše sile ne smiju upotrebiti za osvajačke svrhe. Mi ne sumnjamo, da je Njemačka danas na potpunoj visini svoje vojničke snage te da je i sama kadra obraniti svoju državu. Ali događaji na istoku dokazuju još nešto više: dokazuju, da imade Njemačka snage i za ofenzivni rat na istoku, osim osiguranja obrane na zapadu. Mi smo uvjereni, da će se grof Czernin držati svojih obećanja, a da nam neće napriniti još daljnji krvavi žrtava. Čim se sklopi mir sa Rumunjskom, imat ćemo samo još jednu frontu da držimo, i to proti Italiji. Neka ova ostane i jedina naša fronta, da očuvamo naše sile, da ograničimo naše krvave žrtve i da uzmožemo čim prije i čim brže obnoviti našu državu, našu domovinu i nadoknaditi štete i gubitke, što nam ih je zadao rat. Danas moramo usredotočiti sve naše sile u zajedničkom radu, da postignemo ne samo čim brži mir, nego da si i osiguramo sve preduvjete, koji su nužni za čim uspješniji rad i čim brži preporod naše monarhije.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. Gorički bjegunci, koji se povućiše u popaljenu zemlju, pišu u „Slovenskom narodnu“, da je poziv zast. dr. Franka na sastanak nemaljskih zastupnika bio svuda u zemlji primljen sa zadovoljstvom. Taj sastanak da će biti njihov zemaljski sabor, gdje će se čuti sve pritužbe ubogih nesrećnika i gdje će se na osnovu njihovih potreba odlučiti, da se odmah počne sa gradjenjem porušeni selja. — Celovački „Mir“ piše, da se je dr. Seidler izjavio, da uvidja ogromno značenje jugoslavenskoga pitanja, te da bi svaki pametni državnik morao u državnom interesu sa simpatijama prihvatiti jugoslavenska nastojanja za ujedinjenjem. Ali za to je gospodin ministar-predsjednik zahtijevao, da Jugoslaveni glasuju za proračun. Kako može biti ministar-predsjednik, piše „Mir“, tako naivan (neozbiljan), da očekuje uspjeha od same riječi, ta o važnosti jugoslavenskoga pitanja je valjda danas vas svijet osvjeđočen, svi vrapci već po krovovima o tome čvakuju. — „Mir“ piše dalje o junačkoj smrti vrijednih članova slovenskoga pjevačkoga društva, koji poginuše „na polju slave“. „A gdje su pak oni nevrijednici, koji su tim junacima spočitavali izdajstvo? Za počtu grijui svoje ugojene trbuhe, pune si žepove i ponose se sa svojim austrijskim patriotizmom! Krv palih dat će nam snagu, da podjemo preko svih zaprijetka za našu deklaraciju — za našu Jugoslaviju! Dan će obračuna doći! To će biti najljepši spomenik, što možemo junacima postaviti!“ — U donjoj Stajerskoj, dakle u slovenskim krajevima, šačica renegata, koja vlada pod protektoratom carskoga namjesnika grofa Claryja, sa svim sredstvima proganja Slovence. „Pa još se čude“, piše dopisnik „Slovenskom narodnu“, zahtijevamo li svoju jugoslavensku državu, da se otresemo tog njihovog nesnosnog gospodstva. „Za to, Slovenci“, piše dalje, „nemojte se stidjeti svojega jezika. Činovnici i trgovci su ovdje radi vas, a ne vi radi njih. Tko ne će da znađe slovenski, s njim nemojte općiti!“ To mora vrijediti u potpunoj mjeri i za nas, ovdje u Istri.

Iz Hrvatske. Kako primaju „Primorske novine“ od svoga dopisnika iz Zagreba, priredjene su prigodom koncerta „Českog kvarteta“ u Zagreba manifestacije braći Česima. Na programu su bile same slavenske točke. Poslije prve točke bi predan češkim umjetnicima srebren lovor-vijenac i svjež lovor-vijenac sa slovenskom, hrvatskom i srpskom

trobojnicom i napisom: „Braći Cesima — Jugoslavenska omladina“. Kad je koncert bio svršen, oduševljenje i zanos je postigao takovu mjeru, da je publika pošla na podijum, opkolila Čeha, a cijela je dvorana zapjevala češku himnu. — „Novosti“ priopćuju razgovor svoga dopisnika sa narodnim zastupnikom dr. Tresić-Pavičićem, gdje je ovaj obrazložio svoj ponovni pristup u Jugoslavenski klub, izrazio svoje mišljenje o češkom narodu te rekao o njemu: „Divan narod, dostojan velike budućnosti“, ali i dodao pri tom, kako žali, da o jugoslavenskom narodu ne može to isto kazati. Govorio je o svojem književnom radu, kojega će nakon svršetka rata razviti. — Zagrebački listovi priopćuju polemiku između socijalista J. Demetrovića i V. Korača. Obična je to jedna od naših afera, grijeh, koji se u našem narodu ponavlja danomice. Obojica iznose pred javnost na vidjelo stvari, koje dođuše javnosti zanimaju, ali i prikazuju ujedno svu našu mizeriju.

Za jugoslavensku deklaraciju. Izjava židovska omladine. Osječki „Jug“ donosi ovu izjavu: Potpisani osječki mladi židovi izražavamo osim svoje simpatije za ideju jedinstva troimenog naroda južnih Slavena, izraženu u deklaraciji narodnih zastupnika na sjednici carevinskog vijeća od 30. svibnja 1917. Kao mladi moderni sinovi naroda, koji je kroz stoljeća živio u Cetima, znademo cijeniti narodnu borbu i potpuno shvaćamo težnju za slobodom. Radujemo se svakom uspjehu jugoslavenske misli, a sudjelovat ćemo — poput ruskih mladih židova — u svakom radu za napredak naroda, među kojim živimo. I mi se sada nalazimo u času, kad se ostvaruju davne čežnje našega naroda, te zato kao narodni i demokratski židovi zahtijevamo i od naprednih Jugoslavena, da nam priznaju našu narodnost i podupru u nastojanju za ostvarenjem naših narodnih ciljeva. — U Osijeku, 1. veljače 1918. (Sljedeći 58 potpisa.) — „Novine“ donose izjavu svećenstva gradova Varničina, Senja, kojom pristaju uz jugoslavensku bečku deklaraciju. Izjavu je potpisalo 24 svećenika. — Zastupstvo upravne općine grada Sušaka na predlog opć. zastupnika g. Bahorića, donijelo je 13. o. m. jednoglasnu izjavu pristajanja, koja je poslana hrvatskom saboru. — Žene i djevojke iz Gospića, Bilaja, Smiljana, Brušana i Rizvanuš poslaše sličnu izjavu sa preko 1300 potpisa.

Iz Srbije. „Beogradske novine“ pišu: „Razlika u priraštaju stanovništva u prošloj godini u pozitivnom smislu je prilično velika prema statistici stanovništva zaposjednutih oblasti u prethodnoj godini. Još nisu definitivno završeni pregledni podaci popisa stanovništva u Srbiji za prošlu godinu, ali se ipak da vidjeti iz tih podataka razlika, kad se uporede brojni odnosi stanovnika jednog okruga u prethodnoj godini sa brojem stanovnika istog okruga za prošlu godinu. Dok je po popisu prethodne godine živjelo u zaposjednutoj oblasti 1,373.511 duša, u prošloj godini zapaža se priraštaj u svakomv okrugu, koji će cjelokupni broj povisiti na nekoliko desetina hiljada“. Usporedimo li taj gornji broj stanovništva sa popisom pučanstva onih godina prije rata, opazit ćemo, kako li je rat užasno tamo huračio i mnoge stolice, dapače moramo sa grozom ustanoviti, milijune ljudi lišio života. A kod malih naroda znači to sudbonosni kobni događaj, znači to gđjekada i narodnu smrt.

Protest Poljaka. Poljski listovi priopćuju manifest na poljski narod, potpisan od svih političkih stranaka, od zastupstava svih ženskih društava i akademske omladine. Mi ga osakaćenog cenzurom prenosimo iz praških „Narodnih Listy“. Početak je konfiskovan. Dalje se veli: U ponedjeljak dne 18. veljače 1918. progovorit će cijela zemlja; nek je obustavljen sav posao u gradu i na selu, neka poljski narod pokaže svoju volju. Skupštine masa i ozbiljne demonstracije pokazat će neslomivu volju naroda za postignućem ujedinjene, neovisne i neumanjene domovine — bit će dokazom naše odlučnosti, boriti se bezobzirno i odlučno za naše pravo — (konfiskovano). 18. veljače neka je dan protesta, neka saznadu prijatelji i neprijatelji, kakva li je volja Poljaka, dan taj neka je počatom naše jedinstvene volje, odlučnosti do boja, pregledom naših sila. Veliko pitanje samostalnosti i ujedinjenja poljskih područja zahtijeva velikih sila, velikih i ozbiljnih čina. U slozi pozivljemo na taj rad sve Poljake, neka se svagdje stvore zajednički odbori svih stranaka i slojeva, za organizaciju protesta i daljnjih čina. Svi moramo sudjelovati na radu, e bi pobjeda bila naša“. Izkaz narodne volje i poljskog narodnog protesta, pišu dalje „Narodni Listy“, pokazuje najljepše, kakvo li je osvjedočenje u poljskom narodu. Poljski pak listovi od 13. o. m. „Gazetta Poranna“ i „Nowi Wiek“ izadjoše imajući na prvoj strani crni rub radi sklopljenja mira s Ukrajinom.

Iz Bugarske. Dopisni ured saopćuje iz Sofije: Javno mnijenje u Bugarskoj pokazuje sve veći interes za držanje Rumunjske. Pitanje suđbine Dobrudže stoji na dnevnom redu svih političkih krugova; o tom pitanju se svuda govori. Novinstvo se živahno bavi ovim pitanjem te smatra ujedinjenje Dobrudže sa Bugarskom neophodno potrebnim

uvjetom za budućnost bugarske politike. Glasine o predstojećim pregovoranjima sa Rumunjskom, ubudjuju ne samo javnost, koja prati političke događaje, već i široke slojeve naroda. Općenito se očekuje, da će narodno ujedinjenje biti okrunjeno osvojenjem bugarske Dobrudže.

Političke vijesti.

Londonski ugovor.

Prema listu „Frankfurter Zeitung“ priopćuju hrvatske novine londonki ugovor, što ga je sklopila bila antanta s Italijom, a tiče se naših zemalja. Mi ga ovdje prenosimo po zagrebačkim „Novinama“: Italija bi dobila Trent, južni dio Tirola, Trst, Goricu, Gradišku, cijelu Istru do Kvarnera sa Voloskom i istarskim otocima Cres i Lošinj, a isto tako i sve manje otoke, Plavnicu, Unie, Kanidole, Palazzoli, Sv. Petar kod Nembija, Asinelo i Gruica skupa sa susjednim otočjem. (Poglavlje 4.) Tako će isto dobiti Italija i Dalmaciju u njenim sadašnjim granicama uključivo Lissierica (?); Tribani (?) na sjeveru i cijelu zemlju na jugu do jedne linije, koja se od obale kod rta Planke na zapadu morskog puta proteže tako da obuhvata sve doline riječkih kotlina Šibenika, naime: Cikolu, Krku i Budišnicu sa svim njihovim pritocima. Italija će dobiti dalje sve otoke, koji leže sjeverno, zapadno od dalmatinske obale, počimajući sa Premudom, Selve, Ulba, Scarda, Maon, Pag i Puntadura, a tako isto i one, koji su sjeverno, sve do Mljeta na jugu, uključivo otoke Sv. Andrija, Vis, Brač, Torcola, Korčula, Cazza i Lastovo sa svim okružavajućim grebenima i malenim otocima (kao i Pelagosa) ali bez otoka Velike i Male Zizone, Solte i Brča. Neutralni će biti: 1. Cijela obala od rta Planke na sjeveru do najsjevernije južne obale poluotoka Pelješca uključivo s ovim otokom u cijelosti. 2. Dio obale od jedne tačke 10 kilometara južno obronaka brda stare Reguše do rijeke Vojuse, tako, da su u neutralnoj zoni: dio boka-kotorski zaljev sa lukama Bar, Ulcinj, Sv. Ivan Meduanski i Drač, pri čemu ostaje pravo Crne Gore netaknuto. Ali i porekl toga ne mora se pravo, koje je Crnoj Gori garantirano u njenim sadašnjim granicama protegnuti na one teritorije i luke, koje će se možda dati Crnoj Gori. Ne smije se dakle nijedna obala lučka, koja sada pripada Crnoj Gori, ni u buduću neutralizovati. S druge strane moraju ograde, koje se tiču Bara i na koje je Crna Gora već godine 1909. pristala stupiti na snagu. 3. Napokon svi ovi otoci, koji nijesu pripali Italiji. (Opaska 2.) Ove teritorije će se na Jadranu prisajediti sa strane četvornog sporazuma Hrvatskoj, Srbiji i Crnoj Gori: na sjeveru Jadranskog mora cijela obala od Voloskog zaliva na istarskoj obali do sjeverne granice Dalmacije, koja sada pripada Ugarskoj, i cijela hrvatska obala, luka Rijeka i maleni luka Novi i Karlobag, a tako isto i otoci Krk, Prvič, Gregor i Rab; a na jugu Jadranskog mora, gdje su zainteresovane Srbija i Crna Gora, cijela obala od rta Planke do rijeke Drina sa glavnim lukama Spljet, Dubrovnik, Kotor, Bar, Ulcinj i Sv. Ivan Meduanski sa otocima Velika i Mala Zirona, Bua, Solta, Brač, Jakljan i Kalamota.) Luka Drač može se oštupiti nezavisnoj muslimanskoj državi Albaniji. (Poglavlje 5.) Ovaj ugovor više nema vrijednosti, osobito iza talijanskog uzimaka sa Soče. U talijanskom je javnom mišljenju nastupio preokret prema Jugoslovenima. Talijani misle, da jedino pomoću Jugoslavena mogu uništiti monarkiju. Odatle prijateljsko raspoloženje prema Jugoslovenima. Dr. Trumbić u „Secolu“ napada monarkiju, a u Londonu je imao dogovor s Narodom, koji se je u svom najnovijem govoru postavio na samoodredjenje naroda.

Domaće vijesti.

Ratni pripomoćni odbor. Gospoda se članovi ratnog pripomoćnog odbora učtivo umoljavaju, da dodju na sjednicu, koja će se održavati danas, u ponedjeljak u 6 sati na večer u općinskoj zgradi.

Prodaja riba. U slučaju, da prispije riba, prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici karata počevši od broja 6701.

Pismo od barba Mate. Ovode van je, ljudi božji zapuhala ove dane tamo pod labinskih gor ona prava naša domaća starinska bura. Već smo svi mislili, da nas je ovo lito zabila, ma ona je svejeno, kad je videla svoje vrime, zavrjala po svoju. Mete i diže prah po putu, sviće i miati s topolami u Raši, da je je baš ča čuti. I ja san usidrija svoju barku, neka pleše. zvuka san iz škrinje svoj debeli kapot od sukna, ča iman još od pokojnega oca, Bog ga pomiluj, zavuka san se u kanton za ugnjište i tamo mišan i pribiren libre od starine. Ma ovo lito ni došla kako druga lita bura sama. Donesla je sobon iz dalekega svita prve beside za mir, i to van hi je rashitala sve po Brbanštini i po Labištini, a valja i pol vas. Ma kako god su te beside došle s vitron i vitar hi je rashita naokolo, tako hi je vitar jopet pobra i ponesa sobon naprid. Pak kad uvako bura vani šviće i mrzlinja je, da se ledi drivlje i kamenje, sidin za ognjišton, grijen se, slušan burinu pismu i mislin, ča je nikad bilo. Sve mi se po glavi mišaju una stara vrimena, kad bimo se bili po uvakoj buri zavukli k našen Toninu, prošili večer „Našu slogu“, svaki hi bija svoju reka, a najzada na proštu našega Pave Špade se lipo sili za banak, i pak udri jenu na briškulu drugu na trešete. I tako bi nan pasivalo vrime, lito za lito, zima za zimom, a nikad ni nidan zna ča će reći slabo statl. Spominja san se, kako bi bija ovako po buri dolazija u Barban barba lve iz Raklja, pak kako bi bija vajk zakanta unu svoju: „Došla je zima kusorepa... pilot će nas, di smo bili sega leta...“ A Bog, moj Bog, će li se to još kada vrniti. Za danas niman, da van drugo javin. U pulitiku se ne mišan. To je poš, našega Franine i Brace. A pak znate: Govoriti za mir i za pulitiku to će reći miati

praznu slamu, ka ni zrna ne dade iz sebe. Na stolici u kantonu za ognjišton, na prvu nedilju u korizmi.

Mate Balota.

Dnevne vijesti.

Obnova Gorice. — Pomoć Trstu. Dopisni ured javlja, da se je dne 15. t. m. vršilo u Beču vijećanje gospodja i odoslanstva pripomoćnog odbora za bjegunce iz juga. Predsjedovala je nadvojvodinja Marija Josipina. Prisustvovalo je mnogo odličnih gospodja i ličnosti. Vijećalo se je o tome, kako bi se što prije priskrbilo vraćajućim se bjeguncima najnužnije. Predsjednik pripomoćnog odbora, kao što i dr. Faidutti i zastupnik dr. Bugatto govorili su o nacrtu za pripomoćnu akciju. Naskoro će se objaviti poziv, koji će apelirati na dobrotvornost. Osim toga će se organizirati sakupljanje od osobe do osobe. Ured pripomoćnog odbora preuzet će tehničko provedenje sakupljanja. Pitanja i dopise te darove neka se pošilja na tajništvo ovog pripomoćnog odbora: Beč I, Landskrongasse I. Telefon br. 17410. — 15. t. m. došao je, kako je već bilo javljeno, ministar za javna djela, vitez Homan, u Trst, da prisustvuje sjednici zemaljskog vijeća za obnovu Goričke i Gradišćanske. U namjesništvenoj palači primio je ministar među drugima i komisiju grada Trsta za dobavu ugljena, koja je ministra obavještala o lošem stanju opskrbe Trsta ugljenom te mu podastrijela želje i predloge, kako bi se pomanjkanju ugljena otpomoglo. Ministar je obećao, da će brzo-javnim putem odrediti, da se zasigura plinari, električnoj centrali i drugim obratima kao što i pučanstvu potrebna množina ugljena. — 16. t. m. je ministar otputovao u pratnji namjesnika baruna Fries-Skenea i odjelnog predstojnika viteza Landa u opustošeno područje Gorice i Gradiške.

Carev govor zaplijenjen. Bečki „Achtuhrblatt“ javlja o kraljevom govoru, upravljenom načelniku peštanskom, da je taj isti govor, koji je bio u jutro u svim bečkim listovima prepušten, bio u „W. Achtuhrblattu“ od ministarske komisije, koja uređuje kod ministarsva rata, zaplijenjen. List se čudi, kako se cenzura može usuditi da konfiscira carevu izreku

„Jugoslavenska pogibelj.“ „Grazer Tagblatt“ donosi uvodnik pod gornjim naslovom. U tom se članku upozorava na pogibelj, koja prijeti Austriji od jugoslavenske deklaracije, pa se tuži, kako Slovenci hoće da sve slaviziraju na uštrb njenstvu. „Uza sve to što Jugoslaveni nijesu takvi veleizdajnici kao Česi, ipak su pogibeljni, pa stoga vjerni Nijemci šalju svoje tužbe s juga nonarkije na sjever pred stepenice prijestolja u Beču.“ „Hrvatska država“ pripominje k tome: Reasumirajmo: Nijemci svih draka u Austriji, Mađari u Ugarskoj, frankovci u Hrvatskoj, Stadler-Pilar u Bosni, a Šušteršič u Kranjskoj!

Prosvjeta.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 7. broj revijalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Juraj Demetrović: Ideje i metode (II). — Dr. Branimir Truhelka: Geodezija Slovinskoga juga. — Marko Car: Za jedinstvo pravopisa. — Dr. Lujo Thaller: Kako da suzbijemo suticu u Hrvatskoj. — S m o t r a: Padanje poroda na selu (M. Količbaš): Novčani zavodi u Hrvatskoj i Slavoniji (dr. Metikoš): Dvije najnovije knjige Davorina Tršlenjaka (Stj. Ilijčić): Skupština Društva hrv. književnika; Spoljarove hrvatske pučke popijevke (A. Novak) itd. — L i s t a k: Gaston Riou: O ratu. — Godišnja pretplata „Hrvatske Njive“ iznosi K 36: pojedini broj K 1.— Narudžbe prima uprava lista u Zagrebu, Nikolićeva ulica 8.

Izkaz žriebanja

srećaka III. razr. 9. razredne lutrije

dobiva se u papirnici

JOSIP KRMPOTIĆ, trg. Cesteza 1, i u ulici Fran Ferdinand 3.

Kiselu repu

za mjesnu aprovizaciju, vojne zavode ili pod vojnom upravom stojeća poduzeća sa izvoznicom za Dalmaciju, Bosnu i Hercegovinu ili Istru dobavlja uz povoljne cijene

Sisačka tvornica kisele repe i zelja u Sisku.

Ponude tražite brzojavno!